

Předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu

Informační podklad k návrhu směrnice, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/101/ES

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad: 3
- Stanovisko vlády ČR: 5
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU: 5
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 6

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu	Typ řady: interní
Zpracoval: Palán, J.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 10678/16	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: říjen 2016	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Virtuální měna; registr bankovních a platebních účtů; přístup do registru bankovních a platebních účtů; odstranění anonymity při používání dobíjecích nebo jednorázových předplacených karet	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

NÁVRH SMĚRNICE

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/101/ES
KOM(2016) 450 v konečném znění, kód Rady 10678/16
Interinstitucionální spis 2016/0208/COD

- **Právní základ:**
Článek 50 a článek 114 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
01. 08. 2016
- **Procedura:**
Řádný legislativní postup.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 22. srpna 2016, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 1. září 2016 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Komise předložila návrh, který stanoví řadu opatření s cílem lépe bojovat proti financování terorismu a zajistit větší transparentnost finančních transakcí a společností na základě preventivního právního rámce, který je v Unii zaveden směrnicí (EU) 2015/849 („čtvrtá směrnice pro boj proti praní peněz“). Návrh stanoví rovněž určité související změny příslušných pravidel práva obchodních společností podle směrnice 2009/101/ES.
Navrhované změny čtvrté směrnice pro boj proti praní peněz se zaměřují na následující záležitosti: určení platforem pro výměnu virtuálních měn jako povinných osob, stanovení maximálních limitů pro transakce s určitými předplacenými nástroji, možnost finančních zpravodajských jednotek vyžádat si od kterékoli povinné osoby informace o praní peněz a financování terorismu, možnost finančních zpravodajských jednotek a příslušných orgánů zjistit totožnost majitelů bankovních a platebních účtů, harmonizace přístupu EU vůči vysoce rizikovým třetím zemím, lepší přístup k informacím o skutečných majitelích a objasnění řady stávajících ustanovení.
- **Obsah a dopad:**
V reakci na teroristické útoky v Paříži v listopadu 2015 Komise vypracovala Akční plán k posílení boje proti financování terorismu, který zveřejnila dne 2. února 2016. Dne 12. února 2016 Rada EU ve formátu ministrů pro hospodářské a finanční věci (ECOFIN) schválila závěry k tomuto Akčnímu plánu a vyzvala Komisi, aby co nejdříve předložila návrh na změnu čtvrté směrnice pro boj proti praní peněz.

Komise dne 5. července 2016 předložila návrh na úpravu čtvrté směrnice pro boj proti praní peněz a na úpravu příslušných pravidel práva obchodních společností podle směrnice 2009/101/ES. Navrhované změny se týkají těchto záležitostí:

- zavedení "míst směny" virtuální měny s oficiální měnou a poskytovatelů peněženek virtuálních měn jako povinných osob ve smyslu čtvrté směrnice pro boj proti praní peněz a současně definování pojmu „virtuální měna“. „Virtuální měnou“ se rozumí digitální znázornění hodnoty, která není vydána centrální bankou ani orgánem veřejné moci, je však fyzickými nebo právníky osobami přijímána jako platební prostředek a může být elektronicky převáděna, uchovávána nebo obchodována;
- odstranění anonymity při používání dobíjecích nebo jednorázových předplacených karet on-line a snížení stávající prahové hodnoty u anonymních předplacených karet při používání off-line (z 250 EUR na 150 EUR);
- zřízení registrů bankovních a platebních účtů a umožnění přístupu finančních zpravodajských jednotek a příslušných orgánů pro boj proti praní peněz a financování terorismu ke všem informacím uchovávaným v centrálním registru bez jakéhokoliv omezení a bez upozornění dotčeného subjektu;
- rozšíření požadavků na registr skutečných majitelů právnických osob a právních uspořádání, včetně veřejného přístupu k omezenému souboru informací o skutečných majitelích právnických osob a právních uspořádání;
- harmonizace přístupu Evropské unie k vysoce rizikovým třetím zemím. Členské státy zajistí, aby při jednání s fyzickými nebo právníky osobami usazenými v třetích zemích, které byly označeny za vysoce rizikové třetí země, uplatňovaly povinné osoby přinejmenším všechna stanovená opatření zesílené hloubkové kontroly klienta;
- oprávnění finančních zpravodajských jednotek žádat relevantní informace k legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu od každé povinné osoby;
- zveřejnění informací o skutečném vlastnictví společností a obchodních svěřenských fondů či podobných právních uspořádání (informace o právním majiteli i informace o skutečném majiteli, včetně údajů o skutečné držené účasti) prostřednictvím centrálních registrů;
- upřesnění některých dalších ustanovení týkajících se obchodních společností, vyloučení platebních karet v rámci uzavřeného systému a zajištění souladu s opatřeními na elektronickou identifikaci;
- zkrácení lhůty pro transpozici čtvrté směrnice pro boj proti praní peněz (směrnice (EU) 2015/849) a směrnice 2009/101/ES na 1. ledna 2017 (původně k 26. červnu 2017).

Komise navrhuje, aby transpozice této směrnice byla provedena k 1. lednu 2017.

Komise je názoru, že navrhované změny zajistí větší transparentnost a pomohou příslušným orgánům účinně odhalovat finanční toky spojené s trestnou činností a terorismem. Konkrétně by měly:

- zajistit větší právní jistotu u povinných osob, pokud jde o opatření zesílené hloubkové kontroly klienta, kterou je nutno uplatňovat ve vztahu k vysoce rizikovým třetím zemím;
- zlepšit odhalování podezřelých transakcí s virtuálními měnami;
- omezit zneužívání anonymních předplacených nástrojů;
- zlepšit přístup finančních zpravodajských jednotek k informacím, které mají k dispozici povinné osoby, a výměnu těchto informací;
- zajistit rychlý přístup k příslušným informacím o totožnosti majitelů bankovních a platebních účtů s cílem zabránit transakcím spojeným s praním peněz a financováním terorismu a odhalovat je;
- zvýšit transparentnost informací o skutečném vlastnictví společností a právních uspořádání.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Dopad na státní rozpočet se nepředpokládá, neboť náklady na zřízení centrálních registrů nebo elektronických systémů vyhledávání dat již řeší zákon č. 300/2016 Sb., o centrální evidenci účtů. V případě přijetí návrhu směrnice bude nutné novelizovat zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a další související zákony.

• **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR podporuje Komisi v jejích dalších krocích v opatřeních proti praní peněz a financování terorismu, nicméně má obavy ohledně rychlosti zpracování návrhu a nepřiměřené implementační lhůty (k 1. lednu 2017).

Vláda ČR zejména nesouhlasí:

- se stanoveným datem transpozice novely čtvrté směrnice pro boj proti praní peněz k 1. lednu 2017;
- s povinným zavedením veřejného přístupu do registru skutečných majitelů právnických osob a právních uspořádání sloužících k vytváření zisku.

Vláda ČR požaduje zpřesnění definice pojmu „virtuální měna“.

Vláda ČR nepodporuje:

- jakoukoliv další regulaci, které by mohla zvýšit odpovědnost veřejných institucí za kvalitu virtuálních měn;
- navržený rozsah centrálního registru bankovních a platebních účtů. Pokud jde o platební účty, je nutné, aby bylo ve směrnici specifikováno, na jaké typy platebních účtů se vztahuje.

Vláda ČR konečné rozhodnutí o podpoře tohoto návrhu učiní až v návaznosti na konkrétní znění kompromisního návrhu a jeho dílčích částí a průběh jeho projednávání v Radě.

• **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Rada ECOFIN se návrhem zabývala na zasedání dne 12. července 2016, na kterém Komise prezentovala uvedený návrh a následně proběhla předběžná výměna názorů. Cílem Rady je dosáhnout politické dohody o tomto návrhu do konce roku 2016.

V Evropském parlamentu byl návrh přidělen Hospodářskému a měnovému výboru (ECON) a Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) a o stanovisko byl požádán Výbor pro rozvoj (DEVE), Výbor pro mezinárodní obchod (INTA) a Výbor pro právní záležitosti (JURI).

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 3. 11. 2016 a usnesením č. 321 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **podporuje** rámcovou pozici vlády ČR k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/101/ES, KOM(2016) 450 v konečném znění;
2. **bere na vědomí** návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/101/ES, KOM(2016) 450 v konečném znění;
3. **považuje** přístup orgánů veřejné moci k informacím o skutečném vlastnictví právních uspořádání a korporátních struktur za významný krok v boji proti praní peněz a financování terorismu;
4. **usnává se** postoupit dokument spolu se svým usnesením a rámcovou pozicí vlády ČR pro informaci rozpočtovému výboru.